

Notitie

Van BPV-handboek naar 3 leergangen

Werkgroep 'Verbetering van begeleiding bij de BPV en de eerste stappen op de arbeidsmarkt', van de Verbeteragenda passend onderwijs mbo.

juni 2025

Inhoudsopgave

Inleiding	4
Verbeteragenda passend onderwijs mbo	5
Wat voorafging	6
Veldonderzoek	
Focusonderzoek	
Regionale bijeenkomsten	
Overige bijeenkomsten	
Landelijke en regionale bijeenkomsten	
Leergangen ‘BPV-begeleiding en soepele overgang naar de arbeidsmarkt’	8
Raamwerk leergang	
Voorwaarden voor succesvolle leergangen	
De stappen naar de leergangen	10
Verzamelde thema’s en bouwstenen voor de leergang	
Modules	
Van modules naar leergangen	
Leergangen in tijd	
Certificaat	
Aanbieden van de leergang en vervolg	14
Inbedding in de lerarenopleiding en het PDG-traject	
Koploper-volgmodel	
Partijen die de cursus verder kunnen ontwikkelen en aanbieden	
Op koers en het vervolg	16
Kwaliteitsbewaking	
Netwerk	
Deelnemers werkgroep	18

Inleiding

Voor het behalen van een diploma in het mbo is het succesvol doorlopen van de beroepspraktijkvorming (BPV) noodzakelijk. De BPV wordt ook wel leerbaan of stage genoemd en is een verplicht onderdeel van iedere mbo-opleiding. Plezierig en succesvol praktijkervaring opdoen is voor elke student belangrijk: het draagt -naast kennis en vaardigheden – bij aan zelfvertrouwen en aan zelfverzekerdheid om de volgende stappen te kunnen zetten richting het diploma en vervolgens naar werk of vervolgonderwijs. Goede begeleiding van studenten met een extra ondersteuningsbehoefte in de BPV vergroot de kans om de opleiding succesvol af te ronden en uitval te voorkomen. Daarnaast vormt de BPV de basis voor de toeleiding naar de arbeidsmarkt. Deze fase is bij uitstek de periode om te werken aan een goede voorbereiding op een soepele overgang naar de arbeidsmarkt.

In deze notitie is te lezen hoe de werkgroep (4) 'Verbetering van begeleiding bij de BPV en de eerste stappen op de arbeidsmarkt' vanuit de 'Verbeteragenda passend onderwijs mbo' sinds 2021 gewerkt heeft aan haar doelstellingen. In het bijzonder beschrijven we hoe we als werkgroep tot het advies zijn gekomen om een leergang 'BPV-begeleiding en soepele overgang naar de arbeidsmarkt' te ontwikkelen, hoe we dit opgepakt hebben en vervolgens hebben overgedragen aan een partij die de leergang(en) daadwerkelijk gaat aanbieden.

Verbeteragenda passend onderwijs mbo

Uit de evaluatie van passend onderwijs in het mbo in 2020¹ kwamen vier verbeterpunten naar voren. Die heeft het ministerie van OCW opgenomen in de Verbeteragenda passend onderwijs mbo, waarin het ministerie samen met een groot aantal organisaties werkt aan verdere verbetering van het passend onderwijs in het mbo. Samen met diverse partners vormen deze thema's ook vier gelijknamige werkgroepen². Een van die verbeterpunten en werkgroepen

betreft de verbetering van de begeleiding van studenten met een extra ondersteuningsbehoefte bij de BPV en de eerste stappen op de arbeidsmarkt. De werkgroep wordt aangestuurd door Ingrado en OCW en bestaat uit de volgende partners: MBO Raad, vertegenwoordiging vanuit de kerngroep platform passend onderwijs van de MBO Raad (via ROC van Amsterdam en Firda), Albeda, Landstede, ROC Gilde, SBB, Ieder(in) en JOB MBO.

1 Kamerstukken II, vergaderjaar 2019-2020, 3149, nr. 364.

2 (1) Verbetering van de intake en ouderbetrokkenheid, (2) Verbetering van de ondersteuning door onderwijsteams, (3) Verbetering van de samenwerking van het mbo in het sociaal domein voor de inzet van hulp/zorg voor mbo-studenten en (4) Verbetering van begeleiding bij stages en de eerste stappen naar de arbeidsmarkt.

Tafelrondes regionale bijeenkomsten 'Passende BPV'

Wat voorafging

Om een beeld te krijgen van hoe de werkgroep tot het advies voor een leergang over BPV-begeleiding en een soepele overgang naar de arbeidsmarkt is gekomen, is het belangrijk om de stappen die daarvoor zijn genomen te benoemen. Sinds de start heeft de werkgroep hard gewerkt om de begeleiding van studenten bij de BPV op de agenda te krijgen en met daarin speciale aandacht voor de begeleiding van studenten in het mbo met een extra ondersteuningsbehoefte. De werkgroep heeft verschillende gesprekken gevoerd met professionals in het mbo, beleidsmakers, wetenschappers én natuurlijk ook met de jongeren zelf. Dit heeft geresulteerd in een veld- en focusonderzoek, een BPV-handboek en goedbezochte bijeenkomsten over dit thema.

Veldonderzoek

Om meer beeld te krijgen van de begeleiding van studenten met een extra ondersteuningsbehoefte in voorbereiding op, tijdens en na de stage, heeft de werkgroep in 2021 een veldonderzoek uitgevoerd bij verschillende mbo-instellingen. Uit dit veldonderzoek kwam een duidelijke behoefte bij BPV-begeleiders aan informatie en handreikingen voor het begeleiden van mbo-studenten met een extra ondersteuningsbehoefte bij de stage naar voren.

Focusonderzoek

De werkgroep heeft twee bijeenkomsten georganiseerd met jongeren met een extra ondersteuningsbehoefte om hun ervaringen op te halen m.b.t. de begeleiding bij het BPV in mbo. In totaal heeft de werkgroep zo'n 25 jongeren met een extra ondersteuningsbehoefte in het mbo gesproken over hun ervaringen met stage(begeleiding).

Zowel uit het veldonderzoek als het focusonderzoek werd duidelijk dat er behoefte is aan meer gebundelde informatie over het begeleiden van studenten in het mbo die meer begeleiding en ondersteuning nodig hebben, zowel in de voorbereiding op de BPV als tijdens de BPV zelf. Het ging hierbij om informatie over wet- en regelgeving, begeleidingsstrategieën, kennis over het aanpassen van de BPV, samenwerken met het leerbedrijf en het bieden van maatwerk.

Naar aanleiding van het veld- en focusonderzoek heeft de werkgroep gewerkt aan de totstandkoming van het 'BPV-handboek voor de begeleiding van mbo-studenten met extra ondersteuningsbehoefte'¹. Op 30 mei 2022 heeft de werkgroep dit handboek gelanceerd tijdens een landelijke bijeenkomst² waaraan ruim 280 begeleiders bij BPV hebben deelgenomen. Het BPV-handboek bevat overzichten, tips, handreikingen en informatie voor professionals die zich bezighouden met de begeleiding van mbo-studenten voor, tijdens en na de BPV.

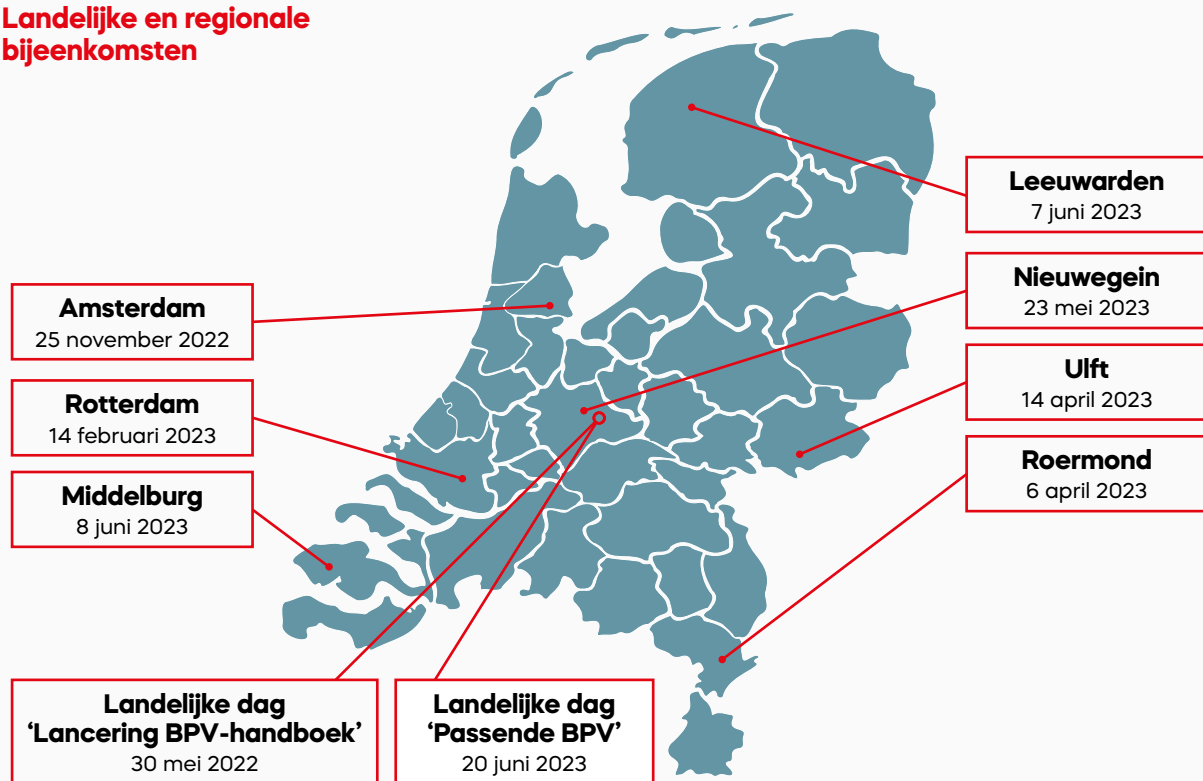
Regionale bijeenkomsten

Vervolgens heeft de werkgroep in 2022 en 2023 het handboek ook op regionaal niveau onder de aandacht gebracht van begeleiders in de scholen en leerbedrijven. In 7 regionale bijeenkomsten afgesloten door een landelijke bijeenkomst op 20 juni 2023 hebben we het belang van passende BPV besproken en uitgewisseld wat ervoor nodig is om dit voor elkaar te krijgen. Als rode draad door deze bijeenkomsten liep de behoefte aan meer kennis van en handvatten voor het begeleiden van jongeren met een extra ondersteuningsbehoefte bij de stage. Ook uit de monitor passend onderwijs mbo (meting 2022, monitor passend onderwijs mbo) komt deze behoefte naar voren.

¹ Ingrado (2022) BPV Handboek, <https://ingrado.nl/kennisbank/items/bpv-handboek-voor-de-begeleiding-van-mbo-studenten-met-extra-ondersteuningsbehoefte>

² Ingrado (2022), Samen verschil maken met BPV-handboek, Verslag bijeenkomst 30 mei BPV en passend onderwijs

Landelijke en regionale bijeenkomsten

Overige bijeenkomsten

Naar aanleiding van de lancering van het BPV-handboek, de twee landelijke dagen en de zeven regionale bijeenkomsten zijn leden van de werkgroep veelvuldig uitgenodigd bij diverse bijeenkomsten voor workshops, lezingen en webinars over dit thema. Een aantal mbo-instellingen, de MBO Raad en de SBB vroegen om een presentatie over het BPV-handboek tijdens hun bijeenkomsten. Gezien het belang van het onderwerp en het belang van agendering hiervan hebben we hier als werkgroep graag gehoor aan gegeven.

Uiteindelijk heeft dit ertoe geleid dat het BPV-Handboek voor de begeleiding van mbo-studenten met extra ondersteuningsbehoefte een bekend document is in het mbo en zeker ook bij de BPV-begeleiders zelf. In het servicedocument Praktijkovereenkomst van de MBO Raad wordt er ook verwezen naar dit handboek: www.mboraad.nl/publicaties/servicedocument-praktijkovereenkomst

Leergangen 'BPV-begeleiding en soepele overgang naar de arbeidsmarkt'

Het handboek is een zeer nuttig en gewaardeerd document. Het is op de meeste mbo-instellingen te vinden en er wordt in op diverse websites en documenten naar verwezen. Maar we zien dat het bestaan van het handboek op zichzelf niet voldoende is om iedereen die in het onderwijs betrokken is of zou moeten zijn bij de begeleiding van jongeren (met een extra ondersteuningsbehoefte) in de BPV van de benodigde kennis en vaardigheden te voorzien. Daarom hebben we besloten om gehoor te geven aan de vraag vanuit de scholen om de informatie uit het handboek te verwerken in de ontwikkeling van een leergang of opleiding 'Begeleiding bij de BPV en de eerste stappen naar de arbeidsmarkt'. Er is nog niet zo'n opleiding; er zijn wel cursussen of opleidingen die alleen onderdelen ervan behandelen.

Doelgroep van de opleiding zijn de professionals in de mbo-scholen die een rol hebben in de begeleiding van studenten bij de BPV. Het gaat dan onder meer om BPV-begeleiders, BPV-coördinatoren, LOB-begeleiders, professionals die zich binnen het mbo bezighouden met de beoordeling van de BPV en professionals die de nazorg naar de arbeidsmarkt voor hun rekening nemen.

Vanuit de bijeenkomsten hebben we geleerd dat ondanks de focus op de begeleiding van studenten met een extra ondersteuningsbehoefte, de informatie in het handboek ook zeer waardevol is voor de begeleiding van de stage van alle studenten. In de ontwikkeling van de leergangen is rekening gehouden met deze opgedane kennis. We ontwikkelen hierdoor een leergang die niet uitsluitend bedoeld is voor de begeleiding van studenten met een extra ondersteuningsbehoefte, maar voegen deze kennis waar relevant wel toe.

Raamwerk leergang

De leer- en ontwikkelbehoeften van uitvoerende professionals zijn divers en niet eenduidig. BPV-begeleiders hebben verschillende achtergronden en uiteenlopende vaardigheden en kennis. Hun leer- en ontwikkelbehoeften worden niet alleen beïnvloed door hun eigen achtergrond en kennis, maar ook door de context waarin zij werken. De samenstelling van het onderwijsteam en de taken die een BPV-begeleider binnen een mbo-instelling uitvoert, bepalen mede wat hij of zij, of het

team als geheel, nodig heeft om optimaal te presteren. Dit vereist een flexibele leergang die zowel kan inspelen op individuele behoeften als op de behoeften van het onderwijsteam of de sector waarin de professional werkt. Daarom is gekozen voor een modulaire structuur, waarbij verschillende modules de bouwstenen vormen voor een specifieke leergang.

Voorwaarden voor succesvolle leergangen

Om succesvolle leergangen te ontwikkelen, stellen we enkele belangrijke voorwaarden aan de inhoud. Hieronder volgen de belangrijkste voorwaarden:

1. **Aansluiting op de praktijk:** De inhoud en didactiek van de professionalisering moeten gericht zijn op praktijkvraagstukken en aansluiten bij de taken en verantwoordelijkheden van professionals, evenals de uitdagingen waarmee zij in de praktijk worden geconfronteerd. De leergangen moeten strategieën, tools en technieken bieden die direct toepasbaar zijn in het werk.
2. **Eigenaarschap en de stem van professionals:** De doelen, inhoud en opzet van de professionaliseringsinterventies moeten aansluiten bij de voorkennis, beleving en ervaringen van de professionals. Urgentie, prioritering en een gevoel van eigenaarschap motiveren professionals om te leren en vergroten de duurzame opbrengsten van de professionaliseringsactiviteiten.

Landelijke lancering BPV-handboek, mei 2022

3. **Actief, reflectief en samen leren in een open en experimentele leeromgeving:** Actief leren, leren van elkaar en het oefenen van nieuwe ideeën in de praktijk zijn essentieel om kennis effectief te laten landen (bijvoorbeeld via leergemeenschappen). Dit biedt mogelijkheden om ervaringen en lessen expliciet te maken en te delen, wat de kans op duurzame leereffecten vergroot.
4. **Stem van de eindgebruikers/ervaringsdeskundigen:** Het inzetten van ervaringsdeskundigen en eindgebruikers (zoals jongeren) in de leergang kan een waardevolle aanvulling zijn op de professionaliseringsactiviteiten. Dit biedt inspiratie, praktische inzichten en stimuleert bewustwording van eigen (voor)oordelen.
5. **Tijdsinvestering is afgestemd met de mogelijkheden van de professional:** Er wordt veel gevraagd van de professionals in het mbo. Voor na- en bijscholing is beperkt tijd beschikbaar. Hierin onderscheiden we beschikbare tijd waarin de professional ook contact heeft met de studenten en de tijd die de professional in haar of zijn normjaartaak beschikbaar heeft.

De stappen naar de leergangen

Om te komen tot daadwerkelijke leergangen die een bijdrage leveren aan de verbetering van de begeleiding van de BPV en de overgang naar werk, heeft de werkgroep de volgende stappen gezet:

- a. Opstellen van de thema's die aan de orde moeten komen.
- b. Verzamelen van onderwerpen aan de hand van de thema's die in de leergangen aan bod moeten komen.
- c. Omzetten van thema's naar modules.
- d. Orde aanbrengen in onderwerpen in de modules.
- e. Modules passend vormgeven in leergang in beschikbare tijd.

Verzamelde thema's en bouwstenen voor de leergang

Vanuit de werkgroep hebben we een overzicht gemaakt van de belangrijkste thema's en onderwerpen die in de leergang aan bod zouden moeten komen. We hebben dit concept besproken met mensen uit de mbo-praktijk (professionals en studenten), aanbieders van diverse professionalisering binnen het mbo en wetenschappers om te zorgen dat de inhoud van de opleiding aansluit bij de behoeften van de studenten en professionals in het onderwijs en evidence based is. De werkgroep heeft verschillende onderwerpen (items) voor de leergang verzameld en vervolgens onderverdeeld in verschillende thema's;

1. Wet- en regelgeving algemeen
2. Wet- en regelgeving extra
3. Voorbereiding BPV-LOB
4. Voorbereiding BPV-LOB Extra
5. Examinering & beoordeling
6. Samenwerken in de regio
7. Begeleiding BPV
8. Begeleiding BPV Extra
9. Beleid & team
10. Overgang naar arbeidsmarkt

Deze thema's zijn in de gesprekken besproken en er is een verzameling gemaakt van onderwerpen die in de verschillende thema's aan de orde moeten komen. We hebben

hierbij onderscheid gemaakt tussen een leergang voor BPV-begeleiders, een leergang voor BPV-coördinatoren en een leergang voor begeleiders van de komende nazorgplicht van het mbo in het kader van het wetsvoorstel 'van school naar duurzaam werk'.

Van thema's naar modules

Uit de 10 thema's zijn 6 modules gemaakt die de 'bouwstenen' vormen van één of meerdere leergangen. De modules zijn aangevuld met items die zijn opgehaald in de gesprekken met studenten, wetenschappers, aanbieders van professionalisering en BPV-begeleiders. Hieruit is vervolgens een onderscheid gemaakt in 'need to know' en 'nice to know' om te komen tot een aanbod waarbij deelnemers naast de fysieke bijeenkomsten ook lesstof in zelfstudie digitaal tot zich kunnen nemen.

De 10 thema's zijn ingepast in de volgende 6 modules:

1. Wet- en regelgeving
2. Voorbereiding BPV
3. Examinering en beoordeling
4. Samenwerken (in de keten)
5. Begeleiding
6. Beleid

Modules

Hieronder staan de verschillende modules kort beschreven.

1 Module Wet- en regelgeving

Deze module is bedoeld om de deelnemers wegwijs te maken in de wet- en regelgeving die belangrijk en relevant is voor de BPV. Er is speciale aandacht voor de toepassing bij studenten met een extra ondersteuningsbehoefte. Hierdoor zijn deelnemers in staat om maatwerk te bieden. Daarnaast is in deze module ook aandacht voor kennis over aanvullende wet- en regelgeving die studenten met een extra ondersteuningsbehoefte kunnen helpen hun studie of de overgang naar de arbeidsmarkt te versoepelen.

2 Module Vorbereiding BPV

In deze module staat de voorbereiding van de stage centraal. De voorbereiding van de studenten op hun stage is essentieel voor de kans op een succesvolle BPV. Studenten en leerbedrijven moeten goed voorbereid worden. De mbo-instelling speelt een belangrijke rol in de begeleiding van student en leerbedrijf en de koppeling van de leerdoelen die tijdens de BPV, volgens het kwalificatiedossier, behaald dienen te worden. De onderdelen in de voorbereiding op de stage die te maken hebben met de specifieke ondersteuningsbehoefte zijn een belangrijk onderdeel in deze module. Deelnemers krijgen niet alleen handvatten mee over de mogelijkheden van deze voorbereiding maar ook de vaardigheden die te maken hebben met handelen binnen de ethische en privacy kaders.

3 Module Examinering & beoordeling

Deze module gaat specifiek over het examineren en beoordelen van de student aan de hand van het kwalificatiedossier. Met name voor studenten met extra ondersteuningsbehoefte is de toepassing van verschillende kwalificatie-eisen belangrijk. Hierin kan meer dan men in eerste instantie zou verwachten. Dit vraagt om kennis van de criteria maar ook van de wijze waarop men de examinering en beoordeling kan aanpassen, zodanig dat die die passend is voor de student maar nog steeds binnen de bestaande regelgeving past.

4 Module Samenwerken in de regio

In deze module staat samenwerking in de regio centraal. Deze module gaat specifiek in op de regionale samenwerking op het gebied van BPV (stage) en de overgang naar de arbeidsmarkt.

Juist voor studenten met een extra ondersteuningsbehoefte is het belangrijk dat het mbo goed samenwerkt in de regio. Hierdoor is hulp en ondersteuning snel beschikbaar en de overgang naar de arbeidsmarkt verloopt hierdoor soepeler. Mbo-instellingen hebben de mogelijkheid om met de juiste begeleiding bij te dragen aan een naadloze overgang naar de arbeidsmarkt. Door de ervaringen in de stage, kennis van de student en het regionale netwerk in het sociale domein kunnen zij met de juiste begeleiding een belangrijke rol spelen voor de mbo-student en zijn toekomstige werkgever. Hierbij is het essentieel om jongeren te begrijpen binnen hun context en dit te vertalen naar beoogde werkgevers en beschikbare wetgeving zoals de Participatiewet.

In het nieuwe wetsvoorstel 'van school naar duurzaam werk' wordt verwacht dat verschillende partners zoals gemeente, arbeidsmarktregio, bedrijfsleven en Doorstroompunten op een soepele wijze samenwerken in de regio om (kwetsbare) jongeren soepel van school naar werk te begeleiden.

5 Module Begeleiding BPV & nazorg

Om als BPV-begeleider effectief te voldoen aan de wensen en (begeleidings-)behoeften van mbo-studenten en een sterke begeleidingsrelatie op te bouwen, is het cruciaal dat BPV-begeleiders inzicht hebben in de uitdagingen, kansen en moeilijkheden waarmee jongeren worden geconfronteerd. In deze module staat de ondersteuning en begeleiding van mbo-studenten met enkele basiselementen centraal: betrokkenheid, betrouwbaarheid, aandacht en luisteren, respect en positieve bekrachtiging. Daarnaast is het essentieel dat de begeleiding aansluit bij de situatie, leeftijdsfase, behoeften en mogelijkheden van de student. In deze module is ook aandacht voor specifieke ondersteuningsbehoeften en begeleiding van studenten die meer nodig hebben dan reguliere mbo-studenten.

6 Module Beleid & team

Deze module is vooral gericht op hoe een (onderwijs-) team om kan gaan met de begeleiding van de BPV en de overgang naar de arbeidsmarkt. Intervisie en samenwerken zijn hierbij sleutelwoorden. Goede begeleiding van de BPV vraagt om diverse competenties van degene die deze begeleiding biedt. Binnen een onderwijsteam in het mbo is het verstandig aandacht te hebben voor de diverse kwaliteiten en expertise die binnen een team aanwezig zijn m.b.t. de begeleiding van de BPV en nazorg richting de arbeidsmarkt. Om de kwaliteit als team te waarborgen is het belangrijk om hier met elkaar afspraken en beleid op te maken. In deze module is er expliciete aandacht voor de wijze waarop men dit kan organiseren.

Van modules naar leergangen

Deze 6 modules vormen de basis van drie leergangen. Door de modules in gevarieerde samenstellingen aan te bieden ontstaan de volgende drie leergangen:

1. Leergang BPV-begeleider
2. Leergang BPV-coördinator
3. Leergang transitiebegeleider overgang school naar arbeidsmarkt

Leergang 1	Module 1 Wet- en regelgeving	Module 2 Voorbereiding BPV	Module 5 Begeleiding BPV & Nazorg	Module 3 Examineren & beoordelen	Kwalificatie: Gecertificeerd BPV-begeleider
Leergang 2	Module 1 Wet- en regelgeving	Module 4 Samenwerken in de regio	Module 6 Beleid & team	Module 5 Begeleiding BPV & Nazorg	Kwalificatie: Gecertificeerd BPV-coördinator
Leergang 3	Module 1 Wet- en regelgeving	Module 5 Begeleiding BPV & Nazorg	Module 4 Samenwerken in de regio		Kwalificatie: Gecertificeerd begeleider nazorg (school > werk)

Leergangen in tijd

Tijdens de rondvraag bij met name de professionals in het mbo bleek dat de beschikbare tijd om nascholing te volgen beperkt is. Dit betekent dat er keuzes gemaakt moeten worden welke tijdsinvestering we vragen van de toekomstige deelnemers en de inhoud die we in de leergang willen behandelen. Dit heeft ervoor gezorgd dat we voor een hybride vorm hebben gekozen waarin 'e-learning' wordt

afgewisseld met fysieke lesdagen. Hieronder is een overzicht te zien van de inhoud van de leergangen, die (voor de eerste twee weergegeven leergangen) twee fysieke lesdagen betreft met daaraan gekoppeld de voorbereidingen die een deelnemer zelf digitaal kan doen voor de leergang op een moment dat hem past.

	Lesdag 1		Lesdag 2	
Leergang 1	Voorbereiding - SBU: 6-8	Inhoud lesdag - SBU: 7	Voorbereiding - SBU: 3-6	Inhoud lesdag - SBU: 7
	E-learning • Wet- en regelgeving (1) • Voorbereiding BPV (2) • Begeleiding BPV & Nazorg (5)	Agenda • Voorbereiding op de BPV (2) • Begeleidingsvaardigheden (5)	E-learning • Examinering en beoordeling (3)	Agenda • Vervolg begeleidingsvaardigheden (5) • Examinering en beoordelen (3)
Leergang 2	Voorbereiding - SBU: 6-8	Inhoud lesdag - SBU: 7	Voorbereiding - SBU: 6	Inhoud lesdag - SBU: 7
	E-learning • Wet- en regelgeving (1) • Begeleiding BPV & Nazorg (5) • Beleid & Team (6)	Agenda • Begeleidingsvaardigheden (5) • Teambegeleiding & intervisie (6)	Voorbereidende opdracht • Netwerk in kaart brengen (4)	Agenda • Netwerken leggen in de regio (4)
Leergang 3	Voorbereiding - SBU: 12-14	Inhoud lesdag - SBU: 7		
	E-learning • Wet- en regelgeving (1) • Begeleiding BPV & Nazorg (5)	Agenda • Begeleidingsvaardigheden (5) • Netwerken leggen in de regio (4)		
	Voorbereidende opdracht • Netwerk in kaart brengen (4)			

Certificaat

De deelnemer die de leergang succesvol heeft afgerond ontvangt een certificaat. Voor dat certificaat heeft de deelnemer een portfolio opgebouwd aan de hand van de e-learning-onderdelen en heeft de deelnemer de twee praktijkdagen bezocht. De waarde van het certificaat wordt onderkend door de deelnemende partijen van de werkgroep zoals het ministerie van OCW, Ingrado, de MBO Raad en SBB. Het certificaat heeft echter geen wettelijke waarde.

Aanbieden van de leergang en vervolg

De werkgroep heeft een aantal mogelijkheden onderzocht voor het daadwerkelijk aanbieden van de leergangen die hieronder besproken worden.

Inbedding in de lerarenopleiding en het PDG-traject

In de ideale wereld begint een docent in het mbo, nadat hij in zijn lerarenopleiding of PDG-traject¹ heeft geleerd hoe je studenten goed kunt begeleiden bij de stage. De stage is immers een belangrijk onderdeel van de mbo-opleiding. Maar in de huidige lerarenopleidingen en PDG-trajecten wordt hier nauwelijks aandacht aan besteed. De vraag ligt dan ook voor of we ervoor moeten zorgen dat begeleiding bij de stage onderdeel wordt van de lerarenopleidingen en PDG-trajecten. Uit de gesprekken die we met diverse partijen hierover gevoerd hebben komt naar voren dat lerarenopleidingen al erg vol zitten, waardoor er te weinig ruimte is in deze opleidingen om voldoende aandacht te geven aan begeleiding bij de stage. Hier speelt ook mee dat de lerarenopleidingen te breed en vooral ook op docenten in het voortgezet onderwijs gericht zijn. Voor PDG-trajecten geldt dat ook deze een vol curriculum kennen en met hun korte duur weinig ruimte bieden om begeleiding bij de stage goed te behandelen. Tot slot kost het veel tijd om inbedding van deze onderwerpen in lerarenopleidingen en PDG-trajecten te realiseren. Terwijl we zowel vanuit de Verbeteragenda passend onderwijs mbo als vanuit de doelen van het Stagepact juist op korte termijn deze leergang zouden willen aanbieden, zodat zittende docenten er zo snel mogelijk hun voordeel mee kunnen doen.

Koploper-volgmodel

Een alternatief dat aansluit bij de werkwijze van de Verbeteragenda om door, met en voor de scholen kennis- en vaardigheidsontwikkeling te bevorderen, is om de leergang te laten ontwikkelen door een klein aantal mbo-scholen die deze vervolgens op hun school laten aanbieden. Daarna zouden meer scholen kunnen aansluiten, zodat olievlekwerking ontstaat. Maar dit vraagt de nodige capaciteit van scholen (vooral voor het doorontwikkelingsdeel van de inhoud die we beogen met de leergang) en daarmee ook tijd. Terwijl we vanuit de werkgroep juist zo snel mogelijk de leergang willen kunnen aanbieden. De behoefte eraan en noodzaak ervoor is groot.

Partijen die de cursus verder kunnen ontwikkelen en aanbieden

Er zijn verschillende (commerciële) partijen die vanuit hun eigen expertise onderdelen van de leergangen kunnen verzorgen. Geen van de partijen kan de leergangen in zijn geheel aanbieden. Omdat wij dit wel van belang vinden, hebben wij gezocht naar een partij die deze aansturing in zijn geheel en de logistiek erom heen kan verzorgen. Daarnaast vonden de leden van de werkgroep het belangrijk dat de 'hoofdaannemer' dicht bij het werkveld moest staan, ervaring heeft in het scholen van mbo-professionals en weinig commerciële belangen heeft. Wij kwamen hierdoor uit op [Consortium Beroepsonderwijs](#) en [Stichting Praktijkleren](#). Deze twee partijen zijn gewend om samen te werken en zitten fysiek ook in één gebouw in Amersfoort.

1. Consortium Beroepsonderwijs verbindt onderwijsprofessionals en ontwikkelt in gezamenlijkheid onderwijsmateriaal en gevalideerde examens. Zij bereiden de beroepsbeoefenaars van de toekomst optimaal voor op hun werkveld. Van, voor en door het beroepsonderwijs. Zonder winst oogmerk, maar juist met oog voor docent, leerling en student! Alle mbo-scholen zijn bij Consortium Beroepsonderwijs aangesloten, maar niet alle opleidingen (70% van de opleidingen zijn aangesloten). Het kost €25,- voor een opleiding om zich in te schrijven. Dit betekent dat wanneer Consortium Beroepsonderwijs de leergang zal aanbieden, alle mbo-scholen er gebruik kunnen maken (mits ze zich inschrijven). Dit geldt ook voor NRTO-scholen.
2. Stichting praktijkleren: Samen met de scholen maken zij leermiddelen en examens voor de beroepspraktijk waarmee zij studenten helpen uit te blinken in dát waar ze goed in zijn. Stichting Praktijkleren is 'van' de mbo-scholen. Daarom zijn alle 42 mbo-scholen bij de Stichting aangesloten.

Het Consortium Beroepsonderwijs en Stichting Praktijkleren zal voor de verdere ontwikkeling van de leergangen gebruik maken van een aantal auteurs van het BPV-handboek. Zij gaan de diverse modules verder praktisch uitwerken in onderdelen voor de e-learning en onderdelen voor de praktijkdagen (fysieke lessen).

¹ Pedagogisch Didactisch Getuigschrift

Landelijke lancering BPV-handboek, mei 2022

Op koers en het vervolg

Op het moment van schrijven is de eerste leergang zo goed als af en staat de e-learning module klaar. De werkgroep vindt het belangrijk dat de kwaliteit en toegankelijkheid van de leergangen gewaarborgd blijft. Daarom blijft de werkgroep in 2025 betrokken bij de verdere totstandkoming van de overige leergangen en het op peil houden van de kwaliteit. In 2026 krijgt de werkgroep door afvaardiging vanuit Ingrado, MBO Raad, SBB en het Ministerie van OCW de rol van klankbordgroep/adviesraad. Het is de wens van de werkgroep dat de begeleiding van de BPV en de overgang naar de arbeidsmarkt de aandacht blijft krijgen die het verdient. Dit past binnen de huidige ontwikkelingen zoals het wetsvoorstel 'van school naar duurzaam werk', het stagepact en inclusief onderwijs in het mbo. De individuele leden van de werkgroep blijven zich inzetten voor de verbetering van de kwaliteit van het onderwijs voor mbo-studenten.

Kwaliteitsbewaking

Vanuit de werkgroep vinden we dat er gezorgd moet worden voor kwaliteitsbewaking. De training moet daadwerkelijk zorgen voor een kwaliteitsimpuls voor de begeleiding van de BPV in het mbo. Daarnaast vinden ook de aanbieders van de leergangen het belangrijk om op regelmatige basis te evalueren: hoe ervaren de deelnemers de kwaliteit van de leergang? Zijn er aanpassingen nodig in de leergang om zo nodig nog beter aan te sluiten op de behoeften van de deelnemers en om eventuele aanpassingen in relevante wet- en regelgeving te verwerken?

Netwerk

Ook hebben de aanbieders baat bij het bekend maken van het bestaan van de leergangen, zodat door voldoende grote deelname eraan daadwerkelijk wordt bijgedragen aan verbetering van de begeleiding van de stages en de overgang naar de arbeidsmarkt. De leden van de werkgroep beschikken over een uitgebreid netwerk om de leergangen onder de aandacht te brengen bij de toekomstige deelnemers. Om de aanbieders comfort te geven in het doen van voorinvesteringen in de ontwikkeling van deze leergangen, heeft de werkgroep bij verschillende mbo-instellingen navraag gedaan. Dit heeft geleid tot zo'n 50 vooraanmeldingen en een aantal intentieverklaringen van mbo-instellingen om de leergang af te nemen. Dit gaf voldoende vertrouwen voor de ontwikkeling van de eerste leergang van BPV-begeleider. Ook in de toekomst blijven de werkgroepleden zich inzetten om via hun netwerk en communicatiekanalen de leergang onder de aandacht te brengen bij de scholen.

Leergang

Begeleiding bij de bpv

Ben jij een bpv-docent of bpv-begeleider die zich wil professionaliseren in het begeleiden van studenten (met extra ondersteuningsbehoeften) bij het complete traject van hun beroepspraktijkvorming (bpv)?

Dan is deze leergang perfect voor jou!

De leergang is geschikt voor zowel startende bpv-docenten/begeleiders als ook voor ervaren collega's die hun kennis voor de specifieke doelgroep van studenten met een ondersteuningsbehoefte willen bijspijkeren en actualiseren.

Wat leer je?

De leergang bestaat uit vier praktische modules die je voorbereiden op het begeleiden van deze studenten.

- ✓ **Wet- en regelgeving**
Leer de wettelijke kaders rondom bpv en passend onderwijs kennen.
- ✓ **Vorbereiding bpv**
Ontwikkel een sterke start met goede afspraken en een plan van aanpak.
- ✓ **Begeleiding en nazorg bpv**
Effectieve begeleidingstechnieken om studenten te ondersteunen in hun ontwikkeling.
- ✓ **Examinering en beoordeling**
Betrouwbaar beoordelen in en van de bpv.

Interesse?

Laat hier je gegevens achter!

Hoe werkt het?

De leergang combineert flexibiliteit met praktijkgericht leren.

Zelfstudie

Elke module begint met een e-learning, waarmee je in je eigen tijd de basis legt. Dit kost in totaal gemiddeld 8 tot 10 uur.

Praktijkdagen

Je volgt twee fysieke lesdagen waarin je de theorie omzet naar praktische vaardigheden.

Voor wie is deze leergang?

De leergang is geschikt voor startende en ervaren professionals in het mbo-onderwijs die intensiever en effectiever willen inspelen op de behoeften van studenten (met een extra ondersteuningsbehoefte). De leergang kan inhouse of met open inschrijving gevolgd worden.

Wat kost het?

De investering voor de volledige leergang bedraagt circa € 750,- per deelnemer.

Deelnemers werkgroep

Firda

Ingrado

gildeopleidingen

De werkgroep 'Verbetering van begeleiding bij de BPV en de eerste stappen op de arbeidsmarkt' is één van de vier werkgroepen die gewerkt hebben aan de 'Verbeteragenda passend onderwijs mbo'. De samenstelling van deze werkgroep bestond uit vertegenwoordigers van een aantal landelijke organisaties, vijf mbo-instellingen en het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

